

ชื่อเรื่อง ผลของการรณรงค์ระดับจังหวัดเพื่อสร้างความตระหนักในสุขภาพเต้านม

ต่อการตรวจพบมะเร็งเต้านมระยะแรก

ผู้วิจัย นายแพทย์ชลทิศ อุไรฤกษ์กุล M.D., M.B.A., M.P.H



บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาแบบ Case Control โดยจังหวัดศึกษาเลือกจังหวัดที่มีการรณรงค์สร้างความตระหนักในสุขภาพเต้านมตั้งแต่ปี 2556 จนถึงปัจจุบัน ส่วนจังหวัดเปรียบเทียบนั้นเลือกจังหวัดที่อยู่ในภาคเดียวกัน มีขนาดประชากร รายได้ และระบบบริการสาธารณสุขใกล้เคียงกับจังหวัดศึกษาแต่ไม่มีการรณรงค์ในระดับจังหวัด ข้อมูลผู้ป่วยมะเร็งเต้านมของจังหวัดศึกษาใช้ข้อมูลที่เก็บโดยโครงการแต่จังหวัดเปรียบเทียบใช้ข้อมูลจาก Thai cancer based Registry ของกรมการแพทย์ โดยข้อมูลทั้ง 2 ชุดใช้นิยามเดียวกัน ผลการศึกษาในจังหวัดศึกษา พบว่าหญิงอายุ 30-70 ปี ตรวจเต้านมด้วยตนเอง (BSE) สม่ำเสมอร้อยละ 79 พบมะเร็งเต้านมจำนวน 704 ราย พบก้อนขนาดไม่เกิน 2 ซม. ร้อยละ 41.3 พบมะเร็งระยะแรก (Stage 1,2) ร้อยละ 66.8 และอัตราการรอดชีวิตโดยติดตาม 3.7 ปี เท่ากับร้อยละ 91.8 สำหรับจังหวัดเปรียบเทียบ พบผู้ป่วยมะเร็งเต้านมในช่วงเวลาเดียวกัน 776 ราย พบก้อนขนาดไม่เกิน 2 ซม. ร้อยละ 22 พบมะเร็งระยะแรก ร้อยละ 55.4 และอัตราการรอดชีวิต ร้อยละ 87.6 จังหวัดศึกษาพบก้อนมะเร็งไม่เกิน 2 ซม. เป็น 2.485 เท่า (OR). และพบมะเร็งระยะแรกเป็น 1.632 เท่า (OR) แตกต่างกับจังหวัดเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีอัตราการรอดชีวิตที่สูงกว่าจังหวัดเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P=0.001$) สรุป การรณรงค์สร้างความตระหนักต่อสุขภาพเต้านมร่วมกับการพัฒนาระบบบริการตลอดห่วงโซ่อุปทานเพื่อค้นหามะเร็งแต่เริ่มแรก โดย(1) ผู้ว่าราชการจังหวัดบูรณาการทุกภาคส่วนในระดับจังหวัดเพื่อร่วมรณรงค์สร้างความตระหนักทั้งต่อประชาชนและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข (2) ให้ความรู้แก่สาธารณะและฝึกอบรมการตรวจเต้านมด้วยตนเอง (BSE) ให้แก่ อสม.และบุคลากรสาธารณสุข (3) ใช้กลไกสาธารณสุขมูลฐานโดย อสม.และเจ้าหน้าที่ใน รพ.สต. เป็นฐานในการสร้างความตระหนักในสุขภาพเต้านมในสตรี 30-70 ปี และใช้สมุดบันทึก BSE จนเกิดการตรวจเต้านมด้วยตนเอง (BSE) อย่างสม่ำเสมอครอบคลุมร้อยละ 79 และเมื่อพบการเปลี่ยนแปลงจากปกติที่เคยตรวจก็จะไปรับบริการตรวจเต้านมจากเจ้าหน้าที่ (CBE) (4) พัฒนาระบบส่งต่อเพื่อเร่งการวินิจฉัยและรีบให้การรักษา (5) ผลสมผสานวิธีการเพื่อค้นหามะเร็งเต้านมแต่เริ่มแรกให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ (6) รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสะท้อนผลการดำเนินการและหาโอกาสพัฒนา การดำเนินการดังกล่าวข้างต้นส่งผลให้สามารถตรวจพบมะเร็งแต่เริ่มแรก และอัตราการรอดชีวิตที่สูงกว่า

Title Effect of Provincial campaign in Breast Health Awareness for Early Breast Cancer
Detection

Author Dr.Chonlatit Urairekkun M.D., M.B.A., M.P.H

Abstract

This case control study selected study province which have done Breast Health Awareness (BHA) campaign since 2013 and selected control province in the same region and the size of population and income nearby the study province but did not do the campaign. Data of the breast cancer cases of study province was collected from 2013-2016 and the control province from Thai cancer based registry Department of Medical Services MOPH 2013-2016. The study province found breast cancer 704 cases ,cancer size ≤ 2 cm = 41.3% ,early staging (stage 1,2) = 66.8% , 3.7 years follow up survival rate = 91.8 % .In the same period ,control province found breast cancer 776 cases ,cancer size ≤ 2 cm =22.0% ,early staging =55.4.% , survival rate = 87.6 % . Study province found small cancer size and early staging 2.485 and 1.632 time compare to control group respectively .(both had statistical significance). 3.7 year follow up survival rate of study province was higher than control province and had statistical significance.

Conclusion : Provincial campaign in BHA combine with optimized breast service system all supply chain by . (1) Collaboration effort by provincial governor to integrate all sectors concern in the province .(2) Build up BHA by public education and BSE training to public health personnel and village health volunteers(VHVs). (3) Optimized primary health care and primary care service by VHVs and health center personnel to build up BHA and self efficacy in BSE together with using BSE handbook to 30-70 years women ,this increased the coverage of regular BSE to 79% and women who detected changes in their breasts would go to the health center for Clinical Breast Examination (CBE) .(4) Optimized referral services for early diagnosis and prompt treatment.(5) Mixed methods of early detection technique according to the provincial context .(6) Data collection and feed back to find opportunity for improvement. The campaign combine with optimized all the supply chain of breast service could detect breast cancer early and increase survival rate.